

Sarajevo, 30.09.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.09.2019.- 27.09.2019.

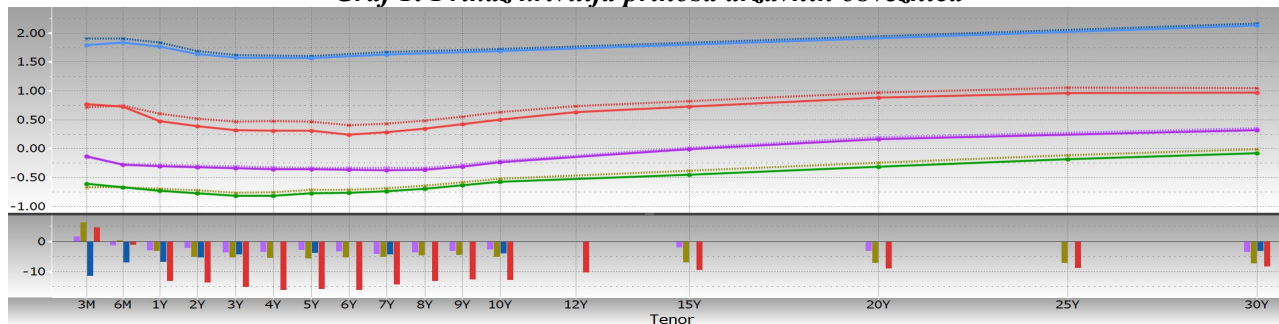
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	20.9.19	-	27.9.19	20.9.19	-	27.9.19	20.9.19	-	27.9.19	20.9.19	-	27.9.19
2 godine	-0,72	-	-0,77	1,68	-	1,63	0,52	-	0,40	-0,29	-	-0,32
5 godina	-0,71	-	-0,77	1,60	-	1,56	0,46	-	0,31	-0,33	-	-0,36
10 godina	-0,52	-	-0,57	1,72	-	1,68	0,63	-	0,50	-0,21	-	-0,24

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	20.9.19	-	27.9.19
3 mjeseca	-0,551	-	-0,581
6 mjeseci	-0,677	-	-0,675
1 godina	-0,684	-	-0,712

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.09.2019. godine (pune linije) i 20.09.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica su na početku protekle sedmice bilježili smanjenje, koje je posebno bilo izraženo kod obveznica dužeg roka dospijeća, pri čemu je prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica smanjen za 6 baznih poena. Do kraja sedmice promjene prinosa nisu bile toliko izražene, ali su u odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica smanjeni između 5 i 5,5 baznih poena. Pad prinosa je bio reakcija na objavljene razočaravajuće preliminarne PMI indekse za eurozonu. Objavljeni PMI indeksi su pokazali da je prerađivački sektor najviše pogođen, posebno u Njemačkoj gdje se isti našao na najnižem nivou u posljednjih 10 godina. Pored toga, za Njemačku je objavljen i Ifo indeks poslovnog povjerenja koji je ukazao na to da su očekivanja investitora za narednih 6 mjeseci smanjena na najniži nivo u posljednjih 10 godina, a sve zajedno je uticalo na rast mogućnosti da njemačka privreda zapadne u tehničku recesiju. Istovremeno, predsjednik ECB Draghi je pred Evropskim parlamentom izjavio da je ECB spremna da ponovo smanji kamatne stope usljed manjka jasnih signala ekonomskog oporavka eurozone. On je upozorio da bi se veći pad u prerađivačkom sektoru, ukoliko se nastavi, mogao odraziti i na ostale dijelove privrede, te još jednom pozvao vlade eurozone da povećaju potrošnju, s ciljem podrške privrednom rastu. Krajem sedmice, on je naglasio da bi potrošnja vlada „mogla uveliko pomoći“ misiji ECB, odnosno da bi stimulansi kvantitativnih olakšica mogli potrajati duži vremenski period ukoliko ne bude postojala podrška fiskalne politike. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da u ECB vide dovoljno prostora za dalje smanjenje kamatnih stopa, ukoliko to bude potrebno, te dodao da postoje zemlje poput

Danske i Švicarske koje su i dodatno smanjile kamatne stope. Članica uprave ECB Lautenschlaeger, jedna od najvećih protivnica posljednje odluke ECB da uvede program kupovina obveznica uz smanjenje kamatne stope, je neočekivano dala ostavku više od dvije godine prije isteka mandata, a očekuje se da će odstupiti 31. oktobra, kada funkciju predsjednika ECB treba da preuzme Christine Lagarde.

Član IV ECB Coeure je izjavio da je ECB spreman da započne s objavljivanjem kratkoročne kamatne stope ESTR od 2. oktobra, kao što je i planirano. Navedena kamatna stopa je dio napora regulatora finansijskih tržišta da se tržišta odmaknu od tradicionalnih kamatnih stopa kao što su Euribor i Eonia. Coeure je iskoristio ovu priliku da pozove tržišne učesnike da se na vrijeme pripreme za prelazak na novi način obračuna, iako je objavljeno da će ugovori koji su povezani sa sadašnjom kamatnom stopom Eonia ostati na snazi i poslije 2022. godine.

Prinosi italijanskih i španskih obveznica su u posmatranom periodu bilježili nešto veće smanjenje između 5 i 14 baznih poena. Najveći pad od 14 baznih poena zabilježen je kod petogodišnjih italijanskih obveznica, zahvaljujući najnižem ostvarenom prinosu ovih obveznica u posljednje tri godine (0,26%) na aukciji odražnoj krajem prošle sedmice, te rekordno niskom prinosu (0,88%) desetogodišnjih obveznica. Centralna banka Španije smanjila je prognoze ekonomskog rasta zemlje, što pokazuje da i jedna od najbrže rastućih ekonomija eurozone nije imuna na globalne neizvjesnosti. Prognoze rasta GDP-a za tekuću godinu iznose 2% (u junu očekivano 2,4%), a dalji pad na 1,7% se očekuje u 2020. godini (u junu očekivano 1,9%). Uprkos smanjenim prognozama, ekonomski rast Španije bi trebalo da premaši rast ostalih većih ekonomija eurozone.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SEP	52,0	50,4	51,9
2.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	SEP	51,5	49,1	51,7
3.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	SEP	52,6	51,3	52,9
4.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	AUG	5,1%	5,7%	5,1%
5.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	SEP	103,0	101,7	103,1
6.	Indeks povjerenja potrošača –EZ (final.)	SEP	-6,5	-6,5	-7,1
7.	Ifo indeks očekivanog posl. povjerenja – Njemačka	SEP	92,0	90,8	91,3
8.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	OKT	9,6	9,9	9,7
9.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	II kvartal	0,2%	0,0%	0,6%
10.	GDP – Holandija (kvartalno) final.	II kvartal	0,5%	0,4%	0,4%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	JUL	-	2,3%	2,1%
12.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	SEP	1,3%	1,1%	1,3%
13.	Stopa inflacije – Belgija	SEP	-	0,80%	1,26%
14.	Maloprodaja – Španija (G/G)	AUG	3,0%	3,2%	3,3%
15.	Stopa nezaposlenosti – Finska	AUG	-	6,1%	6,0%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom prošle sedmice smanjeni za 4 do 5 baznih poena u odnosu na prethodnu. Iako je pojačan optimizam vezano za trgovinske pregovore s Kinom, na smanjenje prinosa uticaj su imala dešavanja oko istražnog postupka koji se vodi protiv predsjednika Trumpa. Naime, predsjedavajuća Predstavničkog doma SAD Pelosi istakla je da je Kongres otvorio formalni istražni postupak protiv predsjednika Trumpa, tvrdeći da je prekršio zakletvu i dužnosti prema Ustavu, nastojeći da angažuje stranu silu kako bi umanjio snagu svoga rivala, a za postizanje vlastitih političkih koristi. Trumpa optužuju da je prisilio predsjednika Ukrajine da istraži postupke sina bivšeg potpredsjednika Joea Bidena, u periodu nakon što je zamrznuo pomoć u vrijednosti od 400 miliona USD, koja je bila namijenjena Ukrajini. Trump je potvrdio da je imao ovaj razgovor s predsjednikom Ukrajine i da je tom prilikom govorio o sinu Joea Bidena kao osobi koja je primjer korupcije, te dodao da će objaviti transkript ovog razgovora.

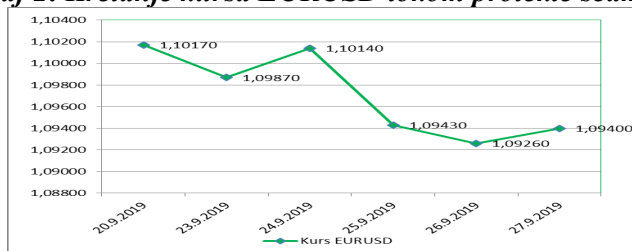
Fed je početkom sedmice objavio da je ubrizgao 105 milijardi USD privremene gotovine u američki bankarski sistem kako bi se odgovorilo potrebama za finansiranjem banaka i Wall Streeta nakon nedavno zabilježenih turbulencija na tržištima novca.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – finalni podatak (G/G)	II kvartal	2,0%	2,0%	3,1%
2.	Indeks lične potrošnje – finalni podatak	II kvartal	4,7%	4,6%	1,1%
3.	Indeks cijena nekretnina (M/M)	JUL	0,3%	0,4%	0,2%
4.	PCE deflator (G/G)	AUG	1,4%	1,4%	1,4%
5.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	AUG	0,4%	0,4%	0,1%
6.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	AUG	0,3%	0,1%	0,5%
7.	Zalihe u veleprodaji (M/M) P	AUG	0,1%	0,4%	0,1%
8.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	20. SEP	-	-10,1%	0,1%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. SEP	212.000	213.000	210.000
10.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	22. SEP	-	61,7	62,7
11.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	SEP	1	-9	1
12.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	AUG	-0,03	0,10	-0,41
13.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S.	SEP	-4	-2	-6
14.	Obim porudžbina trajnih dobara P	AUG	-1,1%	0,2%	2,0%
15.	Indeks prerađivačkog sektora P	SEP	50,4	51,0	50,3

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1017 na nivo od 1,0940.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice



VELIKA BRITANIJA

Vrhovni sud Velike Britanije je odbacio odluku premijera Johnsona da suspenduje rad Parlamenta ocjenjujući je protivzakonitom, iako se neizvjesnosti oko mogućih generalnih izbora i ishoda Brexita nastavljaju pojačavati. Pojedini investitori očekuju da će odluka ovog suda smanjiti vjerovatnoću Brexita bez sporazuma 31. oktobra. Drugi očekuju da je praktično nemoguće predvidjeti kako će se stvari odvijati. Predsjednica Vrhovnog suda Hale je izjavila da je efekat na osnove demokratije bio ekstremno, jer je Parlament spriječen da izvršava svoju ustavnu ulogu. Nakon ovih odluka, premijer Johnson je istakao da se „duboko ne slaže“ s odlukom suda, te je mišljenja da sudije Vrhovnog suda, koje su odbacile njegovu odluku o suspenziji Parlamenta, jednostavno nisu u pravu. Ovaj Parlament, prema Johnsonu, mora ili stajati po strani ili izglasati povjerenje i konačno se suočiti s biračima.

European Stability Mechanism (ESM), jedan od najvećih emitenata obveznica u eurozoni, će prestati da emituje obveznice denominirane u EUR prema engleskom zakonu od oktobra, nakon ponovljenih poziva od strane EU regulatora da se regulativa finansijskih ugovora pomjeri od Londona, kako bi se reducirale neizvjesnosti nakon Brexita. Regulatori su upozorili da neki finansijski ugovori možda neće biti u potpunosti validni u situaciji Brexita bez sporazuma, te su pozvali banke i finansijske kompanije da prestanu emitovanje obveznica u skladu s engleskim zakonima. ESM je odlučio da u emisijama obveznica umjesto engleskih zakona koristi zakon Luksemburga za obveznice koje su denominovane u EUR.

Jedan od članova MPC BoE Saunders je izjavio da bi BoE možda trebala smanjiti referentnu kamatnu stopu u scenariju u kojem postoji visok nivo neizvjesnosti oko Brexita. Ovakvi stavovi su protumačeni

kao prvi jasan signal da bi BoE mogla razmotriti smanjenje referentne kamatne stope. Saunders smatra da ukoliko Velika Britanija izbjegne situaciju Brexita bez sporazuma, monetarna politika može ići u bilo kojem pravcu, ali je vrlo vjerovatno da je naredni korak BoE smanjenje referentne stope prije nego njeno povećanje.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	AUG	6,5	5,8	-1,5
2.	CBI industrijske porudžbine	SEP	-16	-25	-13
3.	Hipotekarni krediti	AUG	43.233	42.576	43.303
4.	Gfk povjerenje potrošača	SEP	-14	-12	-14

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88300 na nivo od 0,88976, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2478 na nivo od 1,2292.

JAPAN

Prinosi na japanske obveznice su tokom protekle sedmice smanjeni za 3 bazna poena, te je prinos na petogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u srijedu zabilježio rekordno nizak nivo (-0,39%), a nakon izjave guvernera BoJ Kurode koja je podstakla špekulacije o smanjenju referentne kamatne stope na oktobarskoj sjednici. Članica MPC BoJ Masai je izjavila da će BoJ bez oklijevanja dodatno ublažiti monetarnu politiku ukoliko se ne dostigne ciljani nivo inflacije od 2%. Iz BoJ je saopšteno da je iznos za kupovine obveznica s dospelom između 5 i 10 godina smanjen za 30 milijardi JPY. To je ujedno i četvrti put da BoJ smanjuje iznose za kupovinu ovih obveznica u posljednjih šest sedmica.

Predsjednik SAD i premijer Japana potpisali su prvu fazu inicijalnog trgovinskog sporazuma nakon sastanka Generalne skupštine UN-a, s obzirom na to da su zvaničnici SAD istakli da trenutno odustaju od carinskih tarifa na uvoz japanskih automobila. Trump je izjavio da očekuje da će sveobuhvatan trgovinski sporazum biti potpisan u skorijoj budućnosti. Krajem sedmice Japan i EU su potpisali infrastrukturni sporazum kojim će koordinirati saobraćajne, energetske i digitalne projekte koji povezuju Evropu i Aziju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

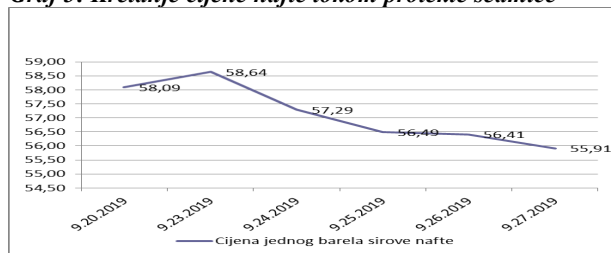
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SEP	-	48,9	49,3
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SEP	-	52,8	53,3
3.	Vodeći indeks F	JUL	-	93,7	93,6
4.	Koicidirajući indeks F	JUL	-	99,7	99,5
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	AUG	-	-37,0%	-33,0%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 118,53 na nivo od 118,11. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 107,56 na nivo od 107,92.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 58,09 USD (52,73 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju pada uglavnom pod uticajem vijesti da će Saudijska Arabija brže obnoviti proizvodnju nakon napada nego što se inicijalno očekivalo. Početkom sedmice objavljena je vijest da se Saudijska Arabija nalazi blizu toga da postigne puni obim proizvodnje nafte nakon napada koji su se desili prošle sedmice. Početkom sedmice američki predsjednik je zauzeo oštar stav prema Kini tokom izlaganja na sjednici UN-a, te je izjavio da Kina ne samo da odbija da usvoji obećane reforme, nego je prihvatila ekonomski model koji zavisi od masivnih tržišnih barijera, teških državnih subvencija, valutne manipulacije, dampainga, prisiljenog transfera tehnologije i krađe intelektualnog vlasništva te trgovačkih tajni u velikoj mjeri. Trump je nastavio da brani svoje odluke o nametanju carina, ističući da neće prihvatiti „loš dogovor“. Ovakve izjave dodatno su pojačale pritiske na pad cijene nafte. Sredinom sedmice objavljene su vijesti da je obim proizvodnje nafte u Saudijskoj Arabiji povećan za više od 8 miliona barela dnevno. To je bio jasan signal da je Saudijska Arabija obnovila proizvodnju brže nego što se očekivalo, što je dalje uticalo na pad cijene ovog energenta. Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 3,75%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 55,91 USD (51,11 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.516,90 USD (1.376,87 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast, te se našla na najvećem nivou u posljednjih sedam dana. Na rast cijene zlata uticaj su imali ekonomski podaci iz Evrope koji su bili lošiji od očekivanja, što je pojačalo zabrinutosti za globalni ekonomski rast. Uticaj na rast cijene zlata su imale i vijesti o otvaranju istražnog postupka protiv predsjednika Trumpa. Predsjedavajuća Predstavničkog doma SAD Pelosi istakla je da je Kongres otvorio formalni istražni postupak protiv predsjednika Trumpa tvrdeći da je prekršio zakletvu i dužnosti prema Ustavu tako što je vršio pritisak na predsjednika Ukrajine da istraži postupke sina bivšeg potpredsjednika SAD Joea Bidena vezano za korupciju, a koji je u to vrijeme poslovao s kompanijom iz Ukrajine u oblasti prirodnog gasa. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da se smanjuje te je probila psihološku granicu od 1.500 USD po unci. USD je aprecirao krajem sedmice, što je, takođe, uticalo na pad cijene ovog plemenitog metala. Krajem sedmice su se pojavile vijesti da SAD nastoje limitirati portfolio investicije iz SAD u Kinu. Bloomberg je objavio vijest da administracija predsjednika Trumpa razmatra mogućnost delistiranja kineskih kompanija s berzi u SAD, što bi bila jedna od opcija limitiranja investicija. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.497,01 USD (1.368,38 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

